

Berguv

Spridd men sällsynt häckfågel i stora delar av landet. Efter stark minskning, bland annat på grund av förföljelse och miljögifter under 1900-talet, ökade beståndet efter 1970, delvis tack vare utsättningar. Under 2000-talet har uvstammen åter minskat. Förutom i bergsbranter häckar många berguvar i och nära städer. Stannfågel.

Ekologiska krav

Berguven häckar i rasbranter och klippterräng, ofta på en svårtillgänglig och skyddad klipphylla eller skreva. Branten ska gärna vara sydvänd så den blir snöfri tidigt. Boet kan ibland ligga på marken i vanlig skog, men då ofta i en mer eller mindre brant sluttning och gärna i skydd mot en sten eller myrstack. I Finland häckar många uvar direkt på plan mark. Berguven häckar dessutom i stenbrott, grustag, vid soptippar eller liknande artificiella miljöer. Häckningar förekommer också på byggnader. Lämpliga lokaler används ofta under många år, särskilt vissa så kallade uvberg. Trots att berguven delvis förekommer i människoskapade miljöer är den känslig för störningar i närheten av boet. Det gäller särskilt under ruvningstiden och när ungarna är små.

I norra Sverige är berguvens häckningsframgång mycket beroende av smågnagartillgången. Uvarna lyckas inte med häckningarna varje år utan främst under år med sorktoppar. Paren är dock trogna sitt revir även under dåliga gnagarår.

Utbredning och regionala skillnader

Berguven häckar sällsynt i stora delar av landet, med tyngdpunkt i kusttrakterna. I norra Norrlands inland är den mycket sällsynt eller saknas

Indikator på skyddsvärd skog

Förekomst av berguv är i sig ingen indikator på skyddsvärda skogsmiljöer, men i vissa fall hyser uvbergen en artrik och skyddsvärd fågelfauna.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Störning vid häckningslokaler.

Behov av hänsyn – allmänt

Berguv kan kräva förstärkt hänsyn, främst i form av breda skyddszoner och begränsningar i tidpunkten för avverkning. Särskilt viktigt är hänsyn kring lämpliga boplatser, både mot sådana som används och potentiella boplatser i traditionella

uvberg.

Kännedom om häckningslokaler för berguv bör inte spridas till andra personer än berörda markägare och de som utför skogsbruksåtgärder.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Undvik slutavverkning, gallring och röjning inom 300 m från häckningsplatser under perioden 1 februari–31 augusti. Avståndet beror dock på lokalens utseende och topografi och kan vara väsentligt kortare, t.ex. när åtgärden inte sker inom synhåll från boplatsen.
- Lämna en skyddszon med träd mot häckningsplatsen (häckningar i och vid klippbranter), så att häckningsmiljön behålls oförändrad. Skogen i själva rasbranten lämnas orörd. Den kvarlämnade skyddszonen kring markhäckningar behöver troligen minst vara i storleksordningen 100 m om arten ska finnas kvar.
- Anlägg inte skogsbilvägar nedanför eller ovanför klippbranter med häckningsplatser.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Bomma skogsbilvägar i närheten av häckningsplatser under perioden 1 februari–31 augusti för att undvika onödiga störningar från klättrare, fågelskådare och andra.
- Hyggesfritt skogsbruk kan vara en lösning i områden med markhäckande berguvar.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande berguv är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Enskilda branter som är attraktiva för klättrare bör beläggas med tillträdesförbud för att förhindra störning. I områden med mycket rörligt friluftsliv kan det finnas skäl att belägga området kring boplatsen med tillträdesförbud. Ett fågelskyddsområde med lämpliga föreskrifter kan inrättas av Länsstyrelsen.

Skogsvårslagstiftningen

- Lämna skyddszoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som t.ex. berg- och rasbranter (SKSFS 7:17, 7:21).
- Avverkning eller skogsvårståtgärder får inte ske på skogliga impediment >0,1 hektar (SVL 13a§).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. klyftor och blockmarker samt berg- och rasbranter, äldre hållmarksskog m.m. (SKSFS 7:17).

Lästips

Artfakta för berguv, ArtDatabankens webbplats,
<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100020>

Populationsstorlek: 470 par

Populationsutveckling:

1980–2012: ökning 135 %

2001–2012: minskning 35 %

Rödlistestatus 2015: Sårbar (VU)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Ja